

співпраці є ініціативи, що спільно реалізуються Європейським Союзом та Радою Європи. Завдяки цьому до чергових європейських країн дістається ініціатива створення шкільних європейських клубів. Ця ідея виникла в Португалії, де у відповідь на високу зацікавленість молоді європейською проблематикою постала **програма під назвою «Європейський вимір в освіті»**. Автором проекту була М. Белард, а її виконавцем — португальське Міністерство освіти. **Головними цілями програми були:**

- координація діяльності урядових та неурядових організацій, зацікавлених європейською проблематикою;
- приготування молоді до життя у спільній Європі;
- створення так званої європейської свідомості;
- створення умов для розвитку європейської освіти.

Для ефективної реалізації проекту було вирішено створити зручну формулу організації зустрічей, проведення дискусій та встановлення співпраці між учнями, вчителями, а також організаціями та інституціями, зацікавленими європейською освітою. Таким чином, народилася ідея європейських клубів, що діють при школах на засадах вільного зібрання учнів та вчителів.

У Польщі зараз діє близько 3 тис. шкільних європейських клубів (ШЕК), і їхня кількість постійно зростає.

ОПІКУН ЄВРОПЕЙСЬКОГО КЛУБУ ТА ЙОГО ВМІННЯ

Малгожата Помяновська (Польща)

Опікун шкільного європейського клубу — це особа, яка підтримує групу учнів, зацікавлених проблематикою об'єднаної Європи, які бажають розвивати свої знання та вміння, а також пропагувати європейську освіту. Завданням опікуна клубу є, насамперед, нагляд за процесом створення та функціонування клубу. До його обов'язків може також належати координація проєвропейської діяльності в школі у співпраці з місцевим середовищем. З точки зору характеру завдань, виконуваних у клубі, опікун виступає щонайменше у трьох ролях: організатора, вчителя та лідера. З виконанням цих функцій пов'язано багато вмінь, які опікун повинен опанувати та вдосконалювати.

Опікун як організатор

Опікун підтримує створення команди і разом із нею проводить діяльність, що має на меті забезпечення якнайкращих умов та способів функціонування клубу, в тому числі ініціює розробку загального плану дій, організовує роботу клубу таким чином, щоб потенціал, наявний у членів клубу (знання, вміння, досвід, зацікавленість, уподобання, потреби тощо), використовувався максимально. Він також дбає про створення відповідних умов для діяльності клубу (приміщення для зустрічей, кошти, офісні матеріали, обладнання). Список важливих умінь організатора має такий вигляд.

Уміння здобувати інформацію, а також знаходити союзників.

Завдання:

- здобування інформації щодо способів заснування та функціонування клубу;
- пошук союзників, що підтримають клуб з інтелектуальної, організаційної та фінансової точки зору;
- розвиток співпраці.

Уміння створювати команду.

Завдання:

- ініціювання заснування клубу;
- розробка норм та принципів співпраці (контракт) та дбання про їхнє дотримання;
- створення атмосфери, що сприятиме співпраці (ясність принципів та правил, відкритість, підтримка, толерантність).

Уміння планувати та оцінювати діяльність.

Завдання:

- розробка плану дій групою;
- проектування оцінки дій;
- постійний моніторинг;
- використання результатів оцінки у плануванні чергових дій.

Уміння координувати.

Завдання:

- нагляд за перебігом співпраці:
- а) внутрішньої (між членами клубу);
- б) зовнішньої (між клубом та партнерами, та адресатами акцій);
- чітке окреслення ролі та завдань;
- дбання про добрий потік інформації;
- організація зустрічей робочих груп, зборів.

Уміння адміністрування.

Завдання:

- знаходження приміщення для зустрічей та його основного обладнання;
- знаходження фінансів та інших ресурсів, необхідних для проведення діяльності;
- ведення документації клубу (зміст діяльності, фінанси).

Опікун як учитель

До кола обов'язків шкільного європейського клубу належить проведення діяльності, що має на меті розповсюдження європейських знань у власній школі та місцевому середовищі. Це пов'язано не лише з пропагуванням знань про Європу, Європейський Союз та держави-кандидати, але також із формуванням основних навичок (таких, як знання іноземної мови, користування інформаційними технологіями) та рис (таких, як відкритість, толерантність).

Уміння діагностувати освітні потреби.

Завдання:

- вивчення освітніх потреб учасників клубу та адресатів його діяльності (шкільне середовище, місцева спільнота), наприклад, шляхом анкетування та співбесід;
- аналіз отриманої інформації;
- планування дій, приймаючи до уваги результати діагнозу.

Уміння застосовувати різні методи навчання та вивчення матеріалу.

Завдання:

- пізнання якнайширшого репертуару методів навчання та засвоєння;
- підбір відповідних методів до конкретних завдань та вподобань адресних груп;
- еластичне реагування на потреби групи, пов'язані з застосуванням різноманітних методів.

Уміння користуватися різними джерелами інформації.

Завдання:

- отримання та розповсюдження інформації з використанням засобів масової інформації:
- а) преса (з особливою увагою до місцевої преси);
- б) радіо, телебачення;
- в) Інтернет;
- г) фахова література (в тому числі публікації, що представляють власний досвід та ідеї різноманітних рішень),

Уміння надихати та стимулювати творчий підхід.

Завдання:

- заохочення до новаторських дій;
- використання технік творчого мислення під час планування дій та вирішення проблем;
- пошук нових ідей та рішень, а також втілення їх у життя.

Уміння знаходити мотивацію до отримання знань та розвитку навичок.

Завдання:

- ведення діяльності з використанням різних методів та форм роботи;
- створення умов, що роблять можливим досягнення індивідуального та групового успіху;
- створення можливостей для демонстрації власних знань, умінь та досвіду;
- дбання про індивідуальний розвиток членів клубу.

Опікун як лідер

Роль лідера поєднує в собі вміння, згадані вище при обговоренні ролі організатора та вчителя. Проте головний наголос поставлений на вміння впливати ефективно на членів групи, щоб вони бажали діяти та спільно виконувати заплановані завдання, мали високий ентузіазм до дій. Формування спільного бачення, єднання членів групи для реалізації визначених цілей, а також дбання про їх ефективну реалізацію є завданнями, які головною мірою лежать на опікуні і водночас пов'язані з виконанням функції лідера.

Уміння будувати спільне бачення.

Завдання:

- залучення всіх членів клубу до роботи над формуванням бачення;
- окреслення:
 - а) мети існування клубу;
 - б) пріоритетів;
 - в) головних цінностей, що лежать в основі діяльності;
 - г) напрямків діяльності клубу;
 - д) образу клубу за рік, за два роки.

Уміння активно впроваджувати зміни.

Завдання:

- ведення освітньої діяльності, приймаючи до уваги знання щодо впровадження змін;
- прийняти рішення:
 - а) що має бути змінено і навіщо;
 - б) де має відбутися зміна (аналіз середовища);
 - в) хто має брати участь у процесі запровадження змін;
 - г) яким чином зміна повинна бути запроваджена;
 - д) якими мають бути результати зміни.

Уміння заохочувати до початку та продовження діяльності.

Завдання:

- діагноз потреб та уподобань членів клубу стосовно спільної діяльності;
- врахування цих потреб на етапі планування та реалізації завдань;
- надання допомоги та підтримки;
- нагородження та демонстрація визнання;
- святкування та оприлюднення досягнень.

Уміння ефективно спілкуватися.

Завдання:

- дбання про постійний обмін інформацією між членами клубу та зовнішніми партнерами;
- розвиток навичок ефективного спілкування, в тому числі активного слухання, надання та прийому зворотної інформації;
- застосування методів діалогу та дискусії як методів порозуміння та вирішення проблем;
- інформування шкільної спільноти та місцевого середовища про діяльність клубу.

Уміння розв'язувати конфлікти.

Завдання:

- здобуття знань та навичок у сфері розв'язання конфліктів;
- запобігання конфліктам, головним чином дбаючи про добре налагоджене спілкування, а також вирішення проблем;
- розпізнавання конфліктів та контролювання їхнього перебігу;
- застосування різних методів розв'язання конфліктів.